

Dotychczasowe doświadczenia z wdrażania Priorytetowych Rama Działań (PAF) na lata 2014-2020

Jakub Milczarek

Departament Zarządzania Zasobami Przyrody,
Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska.

Prace nad Priorytetowymi Ramami Działań w Polsce

W listopadzie 2011 roku Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska utworzył grupę roboczą ds. opracowania PAF, składającą się z przedstawicieli:

- ministerstw,
- urzędów morskich,
- regionalnych dyrekcji ochrony środowiska,
- parków narodowych,
- Generalnej Dyrekcji Lasów Państwowych,
- Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej,
- Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska,
- instytucji finansujących działania związane z ochroną przyrody,
- instytucji naukowych,
- organizacji pozarządowych.

Rola gr. roboczej ds. PAF

- Współpraca przy ustaleniu listy siedlisk i gatunków objętych PAF.
- Współpraca przy ustaleniu priorytetowych ram działań dla sieci Natura 2000.
- Oszacowania kosztów zarządzania siecią (wraz z kosztami administracyjnymi).
- Przekazanie dotychczasowych doświadczeń związanych z:
 - zarządzaniem obszarami,
 - planowaniem ochrony,
 - finansowaniem,
 - wykorzystaniem środków krajowych i unijnych.

Praca nad PAF

Grudzień 2011 r.

I spotkanie z grupą roboczą ds. PAF – omówienie wytycznych i metodyki prac nad dokumentem

Styczeń –
czerwiec 2012r.

- Zebranie informacji dot. finansowania sieci Natura 2000 w latach 2007-2013
- Zebranie informacji nt. prac nad tworzeniem PZO dla obszarów Natura 2000
- Zebranie i analiza danych nt. szacunkowych kosztów sieci Natura 2000 w latach 2013 – 2020
- Opracowanie/konsultacje/zatwierdzenie listy priorytetowych siedlisk i gatunków

Czerwiec 2012 r.

II spotkanie z grupą roboczą ds. PAF - praca nad przypisaniem działań dla wybranych siedlisk i gatunków

lipiec – listopad
2012 r.

- Konsultacje projektu katalogu działań priorytetowych
- Końcowe określenie celów i działań priorytetowych
- Wstępne wypełnienie dokumentu
- Uzgodnienie dokumentu z gr. roboczą ds. PAF

3 grudzień
2012 r.

III spotkanie z grupą roboczą ds. PAF zakończenie prac i przedstawienie opracowanego dokumentu

grudzień –
kwiecień 2013 r.

Konsultacje wewnętrzzesortowe PAF

16 maja 2013 r.

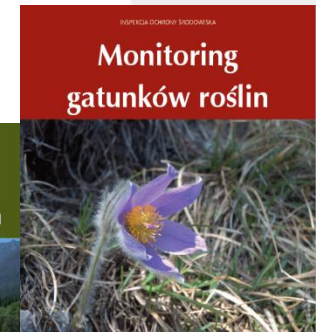
Przekazanie PAF do Komisji Europejskiej

PAF w Polsce - Wybór przedmiotów ochrony

Określono siedliska przyrodnicze oraz gatunki, dla których Polska powinna zaplanować działania priorytetowe kierując następującymi przesłankami:

- udział polskich zasobów przyrodniczych w zasobach UE (**preferowano typy siedlisk przyrodniczych lub gatunki, dla których Polska jest kluczowym obszarem występowania w skali UE** i ponosi tym samym szczególną odpowiedzialność za ich zachowanie w dobrym stanie ochrony);
- wyniki oceny właściwego stanu ochrony (**preferowano siedliska przyrodnicze i gatunki o negatywnych ocenach U2 i U1** wskazujących na pilną potrzebę podjęcia działań ograniczających zagrożenia);
- trendy zachowania siedliska przyrodniczego i gatunku (**preferowano siedliska przyrodnicze i gatunki o negatywnych trendach**).

PAF w Polsce - Wybór przedmiotów ochrony

Działania zaplanowano dla 29 gatunków i siedlisk określonych w Dyrektywie siedliskowej jako priorytetowe (*), w tym:

- 13 siedlisk przyrodniczych (1150*, 1150*, 1340*, 2130*, 2140*, 4070*, 6120*, 6210*, 6230*, 7110*, 7210*, 7220*, 91D0*, 91E0*, 91I0*);
- 6 gatunków roślin (warzucha polska*, dzwonek karkonoski*, dzwonek piłkowany*, sierpik różnolistny*, warzucha tatrzańska*, goryczuszka czeska*);
- 10 gatunków zwierząt (pachnica dębowa*, nadobnica alpejska, wilk*, niedźwiedź brunatny*, suseł perełkowany*, żubr*, świstak tatrzański*, kozica tatrzańska*, strzebla błotna*, konarek tajgowy*).

67% wszystkich priorytetów (*) określonych na listach referencyjnych Polski (Dyrektywa siedliskowa)

PAF w Polsce - Wybór przedmiotów ochrony

Ponadto wytypowano krajowe priorytetowe siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin i zwierząt, w tym ptaków. **Łącznie działaniami objęto 86 najbardziej zagrożonych przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000**, w tym:

- **19 typów siedlisk przyrodniczych** (2330, 3110, 3150, 4030, 6410, 6440, 6510, 6520, 7120, 7140, 7150, 7230, 9110, 9130, 9160, 9170, 9190, 91F0, 91P0);
- **14 gatunków roślin** (widłoząb zielony, bezlist okrywowy, leniec bezpodkwiatkowy, sasanka otwarta, aldrowanda pęcherzykowata, skalnica torfowiskowa, starodub łąkowy, jęczyczka syberyjska, obuwik pospolity, lipiennik Loesela, przytulia krakowska, dziewięciśń popłocholistny, żmijowiec czerwony, dzwonecznik wonny),

PAF w Polsce - Wybór przedmiotów ochrony

- **36 gatunków zwierząt** (biegacz urozmaicony, bogatek wspaniały, ciosa, czerwończyk nieparek, foka szara, kumak górski, kumak nizinny, minóg morski, minóg rzeczny, minóg strumieniowy, modraszek nausitous, modraszek telejus, mopek, morświn, nocek bechsteina, nocek duży, nocek łydkowłosy, piskorz, poczwarówka Geyera, poczwarówka zwężona, podkowiec mały, ponurek Schneidera, przeplatka maturalna, rozmiarz kolweński, ryś, smużka stepowa, suseł moręgowany, szlaczkoń szafraniec, średzinka, traszka grzebieniasta, zagłębek bruzdkowany, zalotka większa, zatoczek łamliwy, zgniotek cynobrowy, żółw błotny);

43% wszystkich pozostałych przedmiotów ochrony z list referencyjnych Polski (Dyrektywa siedliskowa)

- **17 gatunków ptaków** (zausznik, bąk, bocian biały, krakwa, cyranka, głowienka, błotniak stawowy, orlik krzykliwy, orlik grubodzioby, kropiatka, derkacz, dubelt, rycyk, rybitwa czarna, rybitwa białoskrzydła, dzięcioł czarny, wodniczka)

PAF w Polsce - Planowanie działań

Dla wszystkich wybranych siedlisk przyrodniczych oraz gatunków określono:

- aktualny stan ich zachowania,
- istniejące zagrożenia,
- powierzchnię zajmowanego siedliska lub populacji gatunku w skali kraju,
- liczbę obszarów Natura 2000, w których stanowiły przedmiot ochrony.

Następnie kierując się **kardynalnymi wskaźnikami właściwego stanu ochrony, opracowanymi w Państwowym Monitoringu Przyrodniczym** prowadzonym na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (GIOŚ) w latach 2009-2011 r., poradnikami ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 oraz wynikami prowadzonego monitoringu

zaplanowano działania niezbędne do podjęcia w odniesieniu do danego siedliska przyrodniczego i gatunku.

PAF w Polsce - Planowanie działań

By wyeliminować przypadkowość działań i zapewnić możliwość ich kumulacji w celu osiągnięcia zakładanego efektu przyrodniczego **w pierwszej kolejności uwzględniono te obszary Natura 2000, dla których miały zostać do 2014 r. opracowane plany zadań ochronnych i/lub plany ochrony określające cele, zakres i potrzeby działań.**

Ze względu na słabe rozpoznanie populacji gatunków chronionych w ramach sieci Natura 2000 dla większości z nich przyjęto, iż zapewnienie im właściwego stanu ochrony będzie realizowane poprzez ochronę powiązanych z nimi siedlisk przyrodniczych.

PAF w Polsce - Planowanie działań

Szacowanie kosztów

- Powierzchnia poszczególnych siedlisk przyrodniczych wyliczona na podstawie standardowych formularzy danych (SDF);
- Powierzchnia poszczególnych siedlisk przyrodniczych, objęta planami zadań ochronnych lub planami ochrony do 2014 r.;
- % udział siedlisk przyrodniczych wykazujący niewystarczający lub zły stan ochrony w odniesieniu do wskaźników kardynalnych opisujących głównie ich strukturę i funkcje;
- Roczniki statystyczne GUS Leśnictwo, określające udziały lasów prywatnych i państwowych w powierzchni drzewostanów w układzie wojewódzkim, klasy wiekowe drzewostanów;
- Projekty programów ochrony siedlisk i gatunków.

Działania zaplanowane do realizacji w latach 2014 - 2020

Planowanie Ochrony

Opracowanie planów zadań ochronnych dla 523 obszarów Natura 2000	10,4	ERDF, EAFRD, NFOŚiGW
Opracowanie planów ochrony dla 45 obszarów Natura 2000.	5,6	ERDF, EAFRD, NFOŚiGW
Ujęcie zakresu planów zadań ochronnych w planach urządzenia lasu dla 280 nadleśnictw	20,9	PGL Lasy Państwowe
Przygotowanie strategii, planów ochrony i zarządzania dla gatunków chronionych	0,5	ERDF, LIFE, NFOŚiGW, WFOŚiGW,
Opracowanie strategii i planów zwalczania gatunków inwazyjnych, w tym obcych	0,7	ERDF, LIFE, NFOŚiGW, budżet państwa

ŁĄCZNIE 38,1 MLN EUR

Działania zaplanowane do realizacji w latach 2014 - 2020

Realizacja działań ochrony czynnej dla siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, w tym ptaków

Odtwarzanie siedlisk przyrodniczych poprzez poprawę stosunków wodnych	57,9	Fundusz Spójności, ERDF, LIFE, NFOŚiGW, WFOŚiGW
Czynna ochrona gatunków roślin i zwierząt	39	ERDF, EFF, LIFE, NFOŚiGW, WFOŚiGW
Zwalczanie gatunków inwazyjnych, w tym obcych	10,5	LIFE, EOG, NFOŚiGW, WFOŚiGW, budżet państwa. PGL Lasy Państwowe
Poprawa stanu siedlisk przyrodniczych poprzez prowadzenie ekstensywnego sposobu użytkowania, w tym ekstensywnej gospodarki rybackiej oraz usuwanie gatunków ekspansywnych i inwazyjnych	822	EAFRD, ERDF, LIFE, PGL Lasy Państwowe, NFOŚiGW, WFOŚiGW
Zaniechanie eksploatacji siedlisk ze względu na ich wymogi ochrony (pozostawienie martwego drewna, utrzymanie drzewostanów przeszlębnych i zaniechanie wydobycia torfu)	16,7	EFRR, EFF, PGL Lasy Państwowe, budżet państwa

ŁĄCZNIE 946 MLN EUR

Działania zaplanowane do realizacji w latach 2014 - 2020

Prowadzenie monitoringu przyrodniczego

Prowadzenie monitoringu przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 w zakresie planów zadań ochronnych	7,5	Budżet państwa,
Prowadzenie Państwowego Monitoringu Przyrodniczego w zakresie Dyrektywy siedliskowej i Dyrektywy ptasiej	13,4	Budżet państwa
Monitoring programu rolnośrodowiskowego na obszarach Natura 2000	0,7	EFRRROW, budżet państwa

ŁĄCZNIE 21,6 MLN EUR

Działania zaplanowane do realizacji w latach 2014 - 2020

Edukacja i promocja

Działania edukacyjno-promocyjne	12,4	EAFRD, ERDF, LIFE, NFOŚiGW, WFOŚiGW
Szkolenia i doradztwo	15	EAFRD, ERDF, LIFE, NFOŚiGW, WFOŚiGW

ŁĄCZNIE 27,4 MLN EUR

Działania zaplanowane do realizacji w latach 2014 - 2020

Działania inwestycyjne

Wykup gruntów na terenach objętych siecią Natura 2000	62	LIFE, budżet państwa
Wzmocnienie zielonej infrastruktury w celu poprawy właściwego stanu ochrony gatunkom, w tym: przejścia dla zwierząt, oczka wodne, urządzenia przywracające morfologiczną ciągłość rzek	249	Fundusz Spójności, ERDF, LIFE, NFOŚiGW, WFOŚiGW
Budowa infrastruktury użytku publicznego, w tym: kanalizacja ruchu turystycznego oraz centra edukacyjne	49,7	ERDF

ŁĄCZNIE 361 MLN EUR

W SUMIE ZAPLANOWANO 1,394 MLN EUR

Działania ochrony czynnej –

Odtwarzanie i ograniczanie zagrożeń

Zaplanowano:

- Powstrzymanie sukcesji na siedliskach nieleśnych – 58,3 tys. ha
- Poprawa warunków hydrologicznych – 26 tys. ha
- Restytucja populacji gatunków – co najmniej 10
- Ograniczenie obcych gatunków inwazyjnych
- Udrożnienie korytarzy ekologicznych – ok. 29 przejść dla zwierząt

Działania ochrony czynnej

Zachowanie siedlisk przyrodniczych

Zaplanowano:

- Działania rolno-środowiskowe – 190 tys. ha
- Ekstensywna gospodarka rybacka – 18,5 tys. ha stawów
- Wyłączenie drzewostanów z gospodarki zrębowej – 3 tys. ha
- Zwiększenie zasobów martwego drewna – 119 tys. ha
- Wykup gruntów i zaniechanie eksploatacji koncesyjnej

Zakładane rezultaty

Osiągnięcie FV lub poprawa stanu 36 siedlisk przyrodniczych, w tym 14 siedlisk priorytetowych

Osiągnięcia FV lub poprawa stanu 59 gatunków, w tym 16 gatunków priorytetowych

PAF – w funduszach UE na lata 2014 - 2020

Umowa Partnerstwa przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 8 stycznia 2014 r.

Cel tematyczny 6: Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami

W zakresie ochrony różnorodności biologicznej dokumentami wyznaczającym konkretne cele i działania do realizacji przez państwa członkowskie jest strategia: „*Nasze ubezpieczenie na życie i nasz kapitał naturalny – unijna strategia ochrony różnorodności biologicznej na okres do 2020 r.*” oraz „*Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z planem działań 2014-2020*”.

W zakresie działań podejmowanych na obszarze sieci Natura 2000 potrzeby i priorytety wyznacza dokument „**Priorytetowe Ramy Działań dla sieci Natura 2000 na Wieloletni Program Finansowania UE w latach 2014-2020**”.

PAF – w funduszach UE na lata 2014 - 2020

Środki finansowe na realizację celów sieci Natura 2000 przewidziano w projektach:

- Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020,
- Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020,
- Regionalnych Programów Operacyjnych,
- Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze” na lata 2014-2020,
- Programu działań na rzecz środowiska i klimatu (LIFE) na lata 2014 – 2020.

PAF – w funduszach UE na lata 2014 - 2020

GDOŚ i RDOŚ wydają opinie dla projektów realizowanych w ramach środków POIiŚ oraz RPO o ich zgodności z celami PAF

Projekty realizowane w oparciu o PAF dostają wyższą punktację podczas ich oceny.

Resort Środowiska realizuje ponadto projekty o charakterze strategicznym przy wykorzystaniu środków z Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, wpisujące się w cele określone w PAF, które są dedykowane ochronie siedlisk leśnych, siedlisk nieleśnych zależnych od wód, ale także opracowaniu dokumentów planistycznych i uzupełnieniu wiedzy o występowaniu siedlisk przyrodniczych i gatunków.

Stan realizacji przyjętych założeń w PAF 2014-2020

PAF 2014-2020

W sumie zaplanowano działania na 1394 MLN EUR

PAF 2021-2027

Faktycznie wykorzystane środki zliczono na podstawie danych przekazanych przez Grupę Roboczą ds. PAF 2021-2027

Aktualność danych finansowych na czerwiec 2018 r.

Działanie	Łączna bieżąca kwota finansowania przeznaczona na realizację środków (mln EUR)		Bieżąca kwota finansowania przeznaczona na realizację działań istotnych z punktu widzenia sieci Natura 2000 (mln EUR)		Bieżąca kwota wydatkowana na realizację działań istotnych z punktu widzenia sieci Natura 2000 (mln EUR)	
	UE	Kraj	UE	Kraj	UE	Kraj
M4 Inwestycje w środki trwałe	2 219,45	1211,86	-	-	-	-
4.1 Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000	61,67	-	32,6	-	-	-
M7 Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich	683,98	390,95	-	-	-	-
M8 Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów (w tym zobowiązania z PROW 2004-2006 oraz PROW 2007-2003)	191,52	109,47	-	-	3,5	2
M10 Działanie rolniczo-środowiskowo-klimatyczne	869,62	497,04	-	-	93,56	53,48
Pakiet 4 . Cenne siedliska i zagrożone gatunki ptaków na obszarach Natura 2000.	-	-	-	-	76,09	43,49
M12 Płatności dla obszarów Natura 2000 i płatności związane z RDW	Działanie nie jest uwzględnione w PROW					
M13 Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami.	1261,97	721,32	-	-	68,14	38,9
M15 Usługi leśno-środowiskowe, klimatyczne i zachowanie obszarów leśnych***	Działanie nie jest uwzględnione w PROW					
Inne środki	-	-	-	-	-	-
Suma częściowa	5226,54	2930,64	32,6	0,00	165,2	93,38
Razem	8157,18		32,6		258,58	

Środki na rzecz sieci Natura 2000 UE – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR)

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR)				
Kategoria interwencji	Alokacja środków finansowych na realizację działań istotnych z pkt. Widzenia sieci Natura 2000 (mln EUR)		Bieżące wydatki na realizację działań istotnych z pkt. widzenia sieci Natura 2000 (mln EUR)	
	UE	Kraj	UE	Kraj
85. Ochrona i zwiększenie różnorodności biologicznej, ochrona przyrody i zielona infrastruktura	217	bd	91	bd
86. Ochrona odtwarzanie i zrównoważone wykorzystanie obszarów sieci Natura 2000	22	bd	0,25	bd
Inne kategorie				
Suma częściowa	239	bd	91,25	bd
RAZEM				

Środki na rzecz sieci Natura 2000 UE – Europejski Fundusz Spójności (FS)

Fundusz Spójności (FS)				
Kategoria interwencji	Alokacja środków finansowych na realizację działań istotnych z pkt. Widzenia sieci Natura 2000 (mln EUR)		Bieżące wydatki na realizację działań istotnych z pkt. widzenia sieci Natura 2000 (mln EUR)	
	UE	Kraj	UE	Kraj
85. Ochrona i zwiększenie różnorodności biologicznej, ochrona przyrody i zielona infrastruktura	209,23	36,92	10,27	4,34
86. Ochrona odtwarzanie i zrównoważone wykorzystanie obszarów sieci Natura 2000	78,5	13,85	1,32	0,54
Inne kategorie				
Suma częściowa	287,73	50,78	11,59	4,88
RAZEM	338,5		16,47	

Środki na rzecz sieci Natura 2000 UE – Europejski Fundusz Morski i Rybacki (EFMR)

Europejski Fundusz Morski i Rybacki				
Kategoria Interwencji/ Cel tematyczny	Alokacja* środków finansowych na realizację działań istotnych z pkt. widzenia sieci Natura 2000 (mln EUR)		Bieżące wydatki na realizację działań istotnych z pkt. widzenia sieci Natura 2000 (mln EUR)	
	UE	Kraj	UE	Kraj
Priorytet 1				
Działanie 1.1 Środki ochrony oraz współpraca regionalna	1,48	0,49	-	-
Działanie 1.2 Zmniejszenie oddziaływania na środowisko	1,76	5,88	-	-
Działanie 1.3 Innowacje związane z ochroną żywych zasobów morza	1,76	5,88	-	-
Działanie 1.4 Ochrona i odbudowa różnorodności biologicznej	10,93	0,36	4,78	1,59
Działanie 1.13 Innowacje naukowe lub techniczne	22,8	7,6	-	-
Priorytet 2				
Działanie 2.5 Akwakultura świadcząca usługi środowiskowe	64,67	21,56	-	-
Priorytet 4				
Działanie 4.2 Realizacja lokalnych strategii rozwoju	71,69	12,65	5,02	0,89
Priorytet 6				
Działanie 6.2 Propagowanie ochrony środowiska morskiego oraz zrównoważonej eksploatacji zasobów morskich i przybrzeżnych	0,49	0,16	-	-
Działanie 6.3 Poprawa wiedzy na temat stanu środowiska morskiego	0,50	0,17	-	-
Suma częściowa	153,28	47,15	9,8	2,48
RAZEM		200,43		12,28

Program LIFE		
Rodzaj projektu lub instrumentu finansującego	Bieżąca alokacja środków finansowych przeznaczonych na realizację działań istotnych z punktu widzenia sieci Natura 2000 (mln EUR)	
	UE	Kraj
Projekty tradycyjne	3,74	2,21
Projekty zintegrowane	-	-
Inne (mechanizm finansowy na rzecz kapitału naturalnego itp.)	-	-
Suma częściowa	3,74	2,21
RAZEM	5,95	

INTERREG				
Kategoria interwencji	Alokacja środków finansowych na realizację działań istotnych z pkt. widzenia sieci Natura 2000 (mln EUR)		Bieżące wydatki na realizację działań istotnych z pkt. widzenia sieci Natura 2000 (mln EUR)	
	UE	Kraj	UE	Kraj
85 Ochrona i zwiększanie różnorodności biologicznej, ochrona przyrody i zielona infrastruktura	8,66	1,03	8,43	1,0
86 Ochrona, odtwarzanie i zrównoważone wykorzystanie obszarów sieci Natura 2000	9,50	1,67	-	-
Inne kategorie	33,70	5,95	0,63	0,14
Suma częściowa	52,59	9,28	0,69	0,15
RAZEM	61,87		0,84	

Środki na rzecz sieci Natura 2000 – Szwajcarsko - Polski Program Współpracy

Szwajcarsko - Polski Program Współpracy				
Kategoria interwencji	Alokacja środków finansowych na realizację działań istotnych z pkt. widzenia sieci Natura 2000 (mln EUR)		Bieżące wydatki na realizację działań istotnych z pkt. widzenia sieci Natura 2000 (mln EUR)	
	Swiss Contribution	Kraj	Swiss Contribution	Kraj
Obszar - Bioróżnorodność	8,66	1,03	8,43	1,0
RAZEM	9,69		9,43	

Środki na rzecz sieci Natura 2000 – Norweski Mechanizm Finansowy oraz Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego

Norweski Mechanizm Finansowy oraz Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego				
Kategoria interwencji	Alkalizacja środków finansowych na realizację działań istotnych z pkt. widzenia sieci Natura 2000 (mln EUR)		Bieżące wydatki na realizację działań istotnych z pkt. widzenia sieci Natura 2000 (mln EUR)	
	Norweski Mechanizm Finansowy oraz EOG	Kraj	Norweski Mechanizm Finansowy oraz EOG	Kraj
Program PL02 Ochrona różnorodności biologicznej i ekosystemów	21,08	0,49	19,99	0,46
RAZEM	21,57		20,45	

Środki na rzecz sieci Natura 2000 – Środki z UE i innych programów współfinansowania

	Europejski Fundusz Rolny na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (mln EUR)	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) (mln EUR)	Fundusz Spójności (FS) (mln EUR)	Europejski Fundusz Morski i Rybacki (mln EUR)	Program LIFE (mln EUR)	Norweski Mechanizm Finansowy oraz Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego (mln EUR)	Szwajcarsko - Polski Program Współpracy (mln EUR)	INTERREG	Łącznie (mln EUR)
Planowane środki na realizację działań istotnych z pkt. Widzenia sieci Natura 2000	*	239	338,5	200,43	5,95	21,57	9,69	61,87	877,01
Wydatki na realizację działań istotnych z pkt widzenia sieci N2000	258,58	91,25	16,47	12,28	5,95	20,45	9,43	0,84	415,25
% wydanych		38,18%	4,86%	6,13%		94,80%	97,31%	1,35%	

Środki NFOŚiGW	Środki na współfinansowanie projektów realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, w latach 2014- 2018 (mln EUR)	Środki wydane na projekty istotne z punktu widzenia sieci Natura 2000 w latach 2014- 2018 (mln EUR)
dotacje	0,13	15,79
pożyczki	0,23	0,03
RAZEM	0,36	15,82

Środki na rzecz sieci Natura 2000 PL – Środki WFOŚiGW

Środki 16 WFOŚiGW	Środki przewidziane na realizację projektów z zakresu ochrony przyrody w latach 2014-2018 (mln EUR)	Środki wydane na projekty istotne z punktu widzenia sieci Natura 2000 w latach 2014-2018 (mln EUR)
RAZEM	83,63	10,86

**Wydatkowanie na Parki Narodowe 2014-2018, Administracja i działania ochronne
(mln EUR)**

Koszty administracyjne funkcjonowania PN	83,19
Środki wydane na projekty istotne z punktu widzenia sieci Natura 2000	1,8
Łącznie	84,99

Środki na rzecz sieci Natura 2000 PL – Środki funduszu PGL LP na rzecz parków narodowych – dane z CKPŚ

Środki funduszu leśnego PGL LP na rzecz parków narodowych		
Nazwa	zaplanowane (mln EUR)	wydane (mln EUR)
Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych	58,54	31,59

Środki na rzecz sieci Natura 2000 PL – Środki dot. funkcjonowania RDOŚ i GDOŚ

16 RDOŚ	Koszty administracyjne w latach 2014- 2018 (mln €)*	Środki wydane na projekty istotne z punktu widzenia sieci Natura 2000 realizowane przez RDOŚ w latach 2014- 2018 (mln €)*	Środki wydane na odszkodowania wypłacane z tytułu szkód wyrządzanych przez gatunki chronione w latach 2014- 2018 (mln €)*
Suma częściowa	71,42	5,01	25,47
RAZEM	101,90		

GDOŚ	Koszty administracyjne w latach 2014- 2018 (mln €)*	Środki wydane na projekty istotne z punktu widzenia sieci Natura 2000 realizowane przez RDOŚ w latach 2014- 2018 (mln €)*
Suma częściowa	25,30	0,19
RAZEM	25,49	

Środki Krajowe							
	NFOŚiGW (mln EUR)	WFOŚiGW (mln EUR)	Ministerstwo Środowiska - finansowanie projektów PN (mln EUR)	CPKŚ - projekty w PN z funduszu LP (mln EUR)	RDOŚ	GDOŚ	Łącznie (mln zł)
Środki wydane na ochronę różnorodności biologicznej oraz obszary Natura 2000 i PN	16,18	10,86	1,80	31,59	30,48	0,19	91,1

Szacunkowe wydatkowanie środków z UE i krajowych w latach od 2014 – maj 2018 r.		
Środki z funduszy UE	Środki krajowe (mln EUR)	Łącznie
415,25	91,1	506,35

Wydane środki (ok. 506,35 mln euro) stanowią **36,3%** kwoty zaplanowanej w PAF na lata 2014 – 2020 (1394 mln euro), a przy uwzględnieniu kosztów administracyjnych GDOŚ, RDOŚ i PN **49,2%**

Dziękuję za uwagę